

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-239

31.3.2020

Eika Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på drenering og avløpsrør – dekningsmessig reparasjon eller oppgradering? – antall egenandeler.

Det oppstod dekningsmessig skade på boligens dreneringssystem og avløpsrør. Selskapet utbetalte erstatning for skadene, men gjorde fratrekk for kostnader takstmannen mente var knyttet til en forbedring. I skadeoppgjøret for avløpsrørene gjorde selskapet fratrekk for tre egenandeler, basert på at det ble avdekket flere ulike bruddsteder ved kamerainspeksjon. Sikrede anfører at selskapet er ansvarlig for de resterende utgiftene, og at selskapet ikke har anledning til å gjøre fratrekk for tre egenandeler. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning, samt at selskapet kunne gjøre fratrekk for tre egenandeler.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for utgifter til utbedring av avløpsrør og drenering under bygningsforsikringen.

Sikrede har en bygningsforsikring med blant annet følgende vilkår:

4.1 Fellesregler

Med skade forstås også tap av ting, avbruddstap og utgifter nevnt i pkt. 3.

Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

...

7.2.2 Skaden

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme – eller i det alt vesentlige samme – stand som umiddelbart før skaden inntraff. ...

...

7.12 Egenandeler

I erstatningsoppgjøret fratrekkes egenandel etter reglene nedenfor.

...

Det oppstod skader på dreneringssystemet på sikredes eiendom den 5.7.18, som følge av at en lastebil kjørte seg fast og måtte flyttes ved hjelp av bergningsbil.

IF Skadeforsikring NUF, som er lastebilens ansvarsforsikrer, rekvirerte takstmann som besiktiget eiendommen den 23.10.18. Det fremgår blant annet følgende av takstrapporten:

...

- Arbeidet var allerede igangsatt av skadelidte på befaringstidspunktet.

- Utbedringen av skaden må ses i sammenheng med skade på avløpsledning fra bolighuset som utbedres samtidig. En del av kostnadene må kunne fordeles da avløpsledning og drensledning har felles trasè i en lengde på 52 meter.
- Skadelidte har også valgt å sprengte vekk noe fjell der ledningen(e) krysser gårdsvegen. Dette er en forbedring og disse kostnadene er ikke medtatt i reparasjonskostnadene for skadeutbedringen.

...

I reparasjonskalkylen er reparasjonskostnader til grøftetrasen fordelt mellom skade på drensledning og skade på bygningens avløpsledning.

Forbedringer i form av sprenging i grøft for å senke grøftetrasèn er ikke medtatt i kalkylen

Selskapets takstmann besiktiget eiendommen den 6.2.18. Skaden var allerede utbedret på dette tidspunkt. Det fremgår blant annet følgende av rapporten:

- Skade var utbedret ved befaring. Snødekt eiendom. Utbedring av skade er basert på intervju av eier, graver, rørlegger og tidligere skadetakst utført av (R).
- Oppgradering av drenering og avløpsrør som er utført er ikke medtatt i beregningen.
- Skadelidte har også valgt å sprengte vekk noe fjell der ledningen(e) krysser gårdsvegen. Dette er en forbedring og disse kostnadene er ikke medtatt i reparasjonskostnadene for skadeutbedringen.

Selskapet har erstattet skadene, men har gjort fratrekk for de utgiftene takstmannen beskriver som en forbedring. Selskapet har søkt regress under lastebilens ansvarsforsikring.

Sikrede oppdaget i januar/februar 2018 tilbakeslag via sluk på vaskeromsgulvet, og det ble i den forbindelse oppdaget to ispropper, deformasjoner og motfall i avløpsrør.

Det ble foretatt kamerainspeksjon av avløpet den 16.2.18. Rapporten beskriver at det ble funnet:

Rør med synlige deformasjoner (Nesten Brudd) 19,9 meter fra vaskerom

Synlige Deformasjoner i vegg rør 20.5 Meter fra vaskerom

Synlige Deformasjoner i vegg rør 21.1 Meter fra Vaskerom

Synlige Deformasjoner i vegg rør 37 meter fra Vaskerom

Rør ok 38.6 Meter fra Vaskerom

Rør fylt i nedre kant 52.6 meter fra Vaskerom

Rør er fylt (motfall) 55.4 meter fra Vaskerom

Rør er fylt (motfall) 64,2 meter fra Vaskerom

Rør er fylt (motfall) 80 meter fra Vaskerom

Vi anbefaler at dette utbedres samt at rør legges med Fall på 1:60 frem til slamavskiller. Ved mot fall så fryser kloakken om vinteren og skaper problemer.

Skaden ble utbedret og deretter meldt til selskapet. Selskapet rekvirerte takstmann som besiktiget boligen den 6.2.19 og utferdiget en skaderapport på bakgrunn av forklaringer fra sikrede, graver og rørlegger:

Tett stikkledning/avløp pga ispropp. Avløpsrør har deformasjoner og motfall pga ufagmessig utførelse fra byggeår, men propp har oppstått utelukkende pga frost. Frost har oppstått ved kuldeperiode i januar 2018. Eier oppdaget propp pga tilbakeslag via sluk på vaskeromsgulv. Område med ispropp ble avdekket. De fikk ikke tint opp propp slik at gravemaskin ble rekvirert. Graver skiftet avløpsrør i et område på ca. 15 meter. Forholdet ble utbedret med å skifte ut dette avløpsrøret/stikkledning og tine resterende av stikkledning. Utskiifting av område med motfall 55,4-80m ble utført sommer/høst 2018.

Bakenforliggende årsak for at propp oppstår:

Stikkledning/avløpsrør er ufagmessig utført. Avløpsrøret har motfall flere steder slik at det står fritt vann i avløpsrør. Pga manglende forstisikring vil dette medføre ispropp i avløpsrør. Avløpsrøret ligger

ca. 30 cm under terreng uten frostsikring. Omliggende masser består av større steiner og stedlige masser. Dårlig avretting av avløpsgrøft og store steiner i grøft vil tele og kjøretøy avløpsrør over tid. Selv om avløpsrør ikke er isolert godt nokk vill i utgangspunktet ikke et avløpsrør uten motfall få en ispropp. Oppvarmet avløpsvann fra bolig i tillegg til varme fra septiktank vil i de fleste tilfeller holde selve avløpsrøret isfritt. (Ved ekstrem kulde over lang tid kan det oppstå kjøving/oppising inne i rør også ved normalt fall). Det er pga stedvis motfall og stor fyllingsgrad av vann at ispropp oppstår. Antall bruddsted pga fyllingsgrad over 30 %.

- 21.01 Ca. 20-30 meter fra bolig under parkeringsplass. Ifølge eier og graver (P.S).

- 16.02 ca. 55-80 m fra bolig Ifølge rapport fra rørlegger.

Skadeomfanget og reparasjonsbehovet beskrives slik:

100 % fyllingsgrad på stikkledning ved avløpsrør 15-30 lm og 55-80 lm. fra bolig. Det legges til grunn i skaderapporten utskifting av rør i område med motfall. Utskifting av omfyllingsmasser, etablering av tilstrekkelig fall, etterisolering/frostsikring og spregning medtas ikke i skadekostnader da dette er en ren oppgradering. Ved utskifting av avløpsrør i nevnte område blir stikkledning i samme stand som før skade oppstod. Faktura fra eiers firma medtas ikke i skaderapporten da dette er egeninnsats og beregnes deretter.

...

1. hjelp:

- Egeninnsats 21.01. Tining og hjelpesmann til graver. 24 timer (3 dagsverk)
- Gravemaskin, rigg og materialer. Utført på helg: 11.000,- jmf faktura P.S

Graving/utbedring av skade:

- Skifte av rør 15-30 m. Graving og rørdeler, grus til gårdsplass.
- Skifte av rør 55-80 m. Graving og rørdeler, såing av plen.

Vask:

- Vask av gulv på vaskerom etter tilbakeslag.

MERK: Arbeid med etablering av korrekt fall, nye masser osv. medtas ikke i beregningen.

Spesielle betingelser: Det er utført en del oppgradering av stikkledning hva gjelder fall, omfyllingsmasser osv. I tillegg er det utført en dårlig kommunikasjon i saken slik at både gravmaskinrør (P.S) og Rørlegger (H.S) kommer med gravemaskin samme dag. Denne merkostnaden er ikke hensyntatt i skadetaksten.

Selskapet har erstattet utbedringen av avløpsrørene. I erstatningsoppgjøret ble det gjort fratrekk for tre egenandeler, beregnet ut i fra antall bruddsted/skader. Selskapet har avslått dekning for kostnader det mener knytter seg til en forbedring.

Sikrede har anført at selskapet er ansvarlig for de resterende utgiftene sikrede har hatt i forbindelse med utbedringen av kloakkledningen og dreneringen. Sikrede har totalt hatt utgifter på kr 153 494, hvorav If har dekket kr 74 192. De samlede kostnadene til kloakkledningene har beløpt seg til kr 145 246, i tillegg til rørleggerkostnader.

Takstrapporten er mangelfull og er tilpasset selskapet.

Sikrede har vist til at rørlegger og maskinentreprenør har påpekt at det var best å skifte hele rørstrekket med én gang, da det ellers ville oppstått nye skader senere som ville ført til totalt større kostnader pga. oppstart, rigg etc.

Selskapet kan ikke høres med at dette er vedlikehold/forbedringer. Huset ble bygd i 2011, så da forventes det at anleggene skal tilfredsstillе dagens krav.

Det er kritikkverdig at oppgjøret fra If blir innbetalt til selskapet.

Selskapet har anført at sikrede ikke har krav på ytterligere erstatning. Forsikringen omfatter ikke utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer, jf. vilkårenes pkt. 4.1. Selskapet har utbetalt

erstatning i henhold til takstmannens vurderinger og gjort fratrekk for utgifter til forbedringer. Det er trukket tre egenandeler basert på funnene ved kamerainspeksjonen.

Sekretariatets konklusjon:

Nemndas sekretariat avgjorde saken 21.1.20 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i Finansklagenemndas saksbehandlingsregler. Sikrede fikk ikke medhold.

Sekretariatet la til grunn at det i vilkårene var gjort unntak for utgifter til vedlikehold og forbedring, og at sikrede hadde krav på å få dekket kostnadene til reparasjon av boligen til samme, eller i det alt vesentlige samme, stand som umiddelbart før skaden inntraff:

I nemndspraksis er det lagt til grunn at kriteriet "vesentlig samme stand" vil si at sikrede har krav på å få den skadede gjenstand i reparert stand må ha tilnærmet samme funksjonsevne, kvalitet og egenskaper som umiddelbart før skaden, se eksempelvis FinKN-2019-743 vedlagt. Kostnader til en forbedring eller til vedlikehold vil være unntatt forsikringsdekningen.

Sekretariatet bemerker at Finansklagenemnda ikke besitter byggteknisk kompetanse, hvilket vil si at vi ikke på selvstendig grunnlag kan ta stilling til skadeårsak, skadeomfang, utbedringsmetoder eller lignende. Når vi vurderer en sak må vi derfor legge til grunn de takstrapporter eller sakkyndige uttalelser partene har fremlagt.

I FinKN-2018-040, se vedlegg, oppstod det en vannlekkasje på sikredes bad som følge av brudd på avløpsledningen. Selskapets takstmann estimerte utbedringskostnadene til kroner 30 000. Sikrede engasjerte selv håndverkere og det ble foretatt en rekke arbeider som måtte anses som forbedringer i forhold til bygningens standard før skaden. Selskapet anførte at deres ansvar var begrenset til taksten. Sikrede anførte at arbeidene var nødvendig for å forebygge fremtidig skade. Nemnda uttalte følgende:

Det følger av vilkårene at utgifter til forbedringer ikke erstattes. Sikrede har krav på at det skadede objekt settes tilbake til den stand det var i før skaden. Dersom utbedringen fører til bedre standard enn før skadetidspunktet, anses dette som en forbedring som er unntatt. Dette innebærer at tilbakeføringen må skje slik at objektet får tilnærmet samme funksjonsevne, kvalitet og egenskaper som umiddelbart før skadetidspunktet.

Det er fremlagt en uttalelse fra takstmannen som sier at det er utført en rekke forbedringer på baderommet i forhold til standarden før skadetidspunktet. Nemnda legger normalt taksten til grunn med mindre det foreligger en sakkyndig uttalelse i en annen retning. Selskapet er derfor kun ansvarlig iht. taksten. Utgiftene til oppgradering tilfredsstiller heller ikke kravene til redningstiltak som er omfattet av forsikringen.

I nåværende sak har selskapets takstmann uttalt følgende om utbedringen av skaden på dreneringen:

...

- Oppgradering av drenering og avløpsrør som er utført er ikke medtatt i beregningen.

- Skadelidte har også valgt å sprengte vekk noe fjell der ledningen(e) krysser gårdsvegen. Dette er en forbedring og disse kostnadene er ikke medtatt i reparasjonskostandene for skadeutbedringen.

Videre følger det av takseringen av skaden på avløpet at:

...

Utskifting av omfyllingsmasser, etablering av tilstrekkelig fall, etterisolering/frostsikring og spregning medtas ikke i skadekostnader da dette er en ren oppgradering. Ved utskifting av avløpsrør i nevnte område blir stikkledning i samme stand som før skade oppstod.

...

Det er utført en del oppgradering av stikkledning hva gjelder fall, omfyllingsmasser osv. I tillegg er det utført en dårlig kommunikasjon i saken slik at både gravmaskinfører (P.S) og Rørlegger (H.S) kommer med gravemaskin samme dag. Denne merkostnaden er ikke hensyntatt i skadetaksten.

Det er ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at takstmannens vurderinger er feil. Slik saken er opplyst fremstår derfor de resterende kostnadene å være utgifter til forbedringer som ikke er omfattet av forsikringen.

Sekretariatet har oppfattet det slik at du besluttet, etter anbefaling fra rørlegger og maskinentreprenør, skiftet ut hele rørstrekket for å forhindre fremtidige skader.

Selskapets erstatningsplikt inntreffer først når det er en dokumentert "skade". Sekretariatet kan derfor ikke se at selskapet er ansvarlig for kostnadene til utskifting av det uskadde røret, selv om utskiftingen var anbefalt av fagfolk for å forebygge/forhindre en fremtidig skade.

Sekretariatet kan ikke se at det er fremlagt dokumentasjon som tilsier at det var overhengende fare for ytterligere rørbrudd. Vi kan derfor ikke se at utskiftingen kan anses som et redningstiltak som er omfattet av forsikringen, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 6-4.

Sekretariatet fant heller ikke grunnlag for å imøtegå selskapets avgjørelse om å gjøre fratrekk for tre egenandeler:

Det følger av vilkårenes punkt 7.12 at det "(i) erstatningsoppgjøret fratrekkes egenandel ...". Videre følger det av punkt 7.12.1 at dersom ikke annet fremgår av "...forsikringsbeviset..." er egenandelen kroner 4 000. Av ditt forsikringsbevis følger det at det er avtalt en egenandel på kroner 6 000.

I nemndspraksis er det lagt til grunn at "erstatningsoppgjøret" må likestilles med "forsikringstilfellet", se eksempelvis FinKN-2013-528 der nemnda uttalte at:

Egenandelen skal trekkes i "erstatningsoppgjøret". I dette tilfellet er skadene meldt samtidig og behandles av selskapet under ett. Slik sett foreligger det et "erstatningsoppgjør". Nemnda har imidlertid lagt til grunn at "erstatningsoppgjøret" må likestilles med "forsikringstilfelle". Nemnda har videre tolket begrepet "forsikringstilfelle", slik at dersom flere skader skyldes samme bakenforliggende årsak kan dette utgjøre et forsikringstilfelle dersom skadene har nær tidsmessig og stedlig sammenheng, og når skade først skjer er påregnelig at det oppstår flere skader.

Sekretariatet har forstått rapporten fra kamerainspeksjonen at det oppdages deformasjoner/motfall totalt åtte ulike steder på røret. Rapporten sier ikke noe nærmere om skadeårsaken, men sett i sammenheng med takstrapporten oppfatter sekretariatet det slik at dette i all hovedsak skyldes at røret er ufagmessig lagt. Det er ikke er ikke nærmere beskrevet når de ulike deformasjonene har oppstått. Skaden var allerede utbedret da selskapets takstmann besiktiget boligen, noe som gir selskapet en manglende mulighet til å selv vurdere skadeårsak og skadeutvikling. Sekretariatet antar at dette må være sikredes risiko.

Sekretariatet antar at deformasjoner er noe som utvikler seg over tid. Det fremstår derfor som lite sannsynlig at deformasjonene har oppstått på samme tidspunkt. Motfallene/deformasjonene har dessuten oppstått i avstand fra hverandre, hvilket også taler for flere forsikringstilfeller. Slik saken nå er opplyst finner sekretariatet derfor ikke grunnlag for å imøtegå selskapets standpunkt om å gjøre fratrekk for tre egenandeler, eller selskapets beslutning om å avslå de øvrige utgiftene i saken.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Det er ikke lagt frem ny dokumentasjon av betydning for nemndas avgjørelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på ytterligere erstatning under bygningsforsikringen, herunder spørsmålet om selskapet hadde anledning til å gjøre fratrekk for tre egenandeler.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant), og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).